

93

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 144. sjednici održanoj 24. februara 2011. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O AKTIVNIM I INTELIGENTNIM MATERIJALIMA I PREDMETIMA NAMIJENJENIM ZA KONTAKT SA HRANOM

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Pravilnikom o aktivnim i inteligentnim materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom (u daljnjem tekstu: Pravilnik) reguliraju se posebni uslovi stavljanja na tržište aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta koji su namijenjeni da dođu u kontakt s hranom kao i materijala i predmeta kojima su dodate aktivne ili inteligentne komponente ili u koje su oni uključeni.

Član 2.

(Definicije)

Pojmovi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **aktivni materijali i predmeti** su materijali i predmeti čija je namjena da produže trajnost ili da poboljšaju stanje

- upakovane hrane. Oni su izrađeni tako da sadrže komponente koje bi trebalo da oslobađaju ili apsorbiraju supstance u upakovanu ili iz upakovane hrane ili sredine koja okružuje hranu;
- b) **inteligentni materijali i predmeti** su materijali i predmeti koji nadziru stanje upakovane hrane ili sredine koja okružuje hranu;
- c) **komponenta** je pojedinačna supstanca ili kombinacija pojedinačnih supstanci koje uzrokuju aktivnu i/ili inteligentnu funkciju materijala ili predmeta, uključujući i proizvode na mjestu (lat. *in situ*) reakcije ovih supstanci; ne uključuje pasivne dijelove, kao što je materijal kojem su dodate ili u koji su uključene;
- d) **funkcionalna barijera** je barijera koja se sastoji od jednog ili više slojeva materijala koji su u kontaktu s hranom i osigurava da se završni materijal ili predmet pridržava člana 5. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), kao i odredbi ovog pravilnika.
- e) **oslobađajući aktivni materijali i predmeti** su oni aktivni materijali i predmeti dizajnirani da namjerno uključe komponente koje će oslobađati supstance u ili na zapakovanu hranu ili okruženje oko hrane;
- f) **oslobodene aktivne supstance** su one supstance koje se namjeravaju otpustiti iz oslobađajućih aktivnih materijala i predmeta u ili na zapakovanu hranu ili okruženje oko hrane i ispunjavaju svrhu u hrani.

Član 3.

(Stavljanje na tržište aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta)

Aktivni i inteligentni materijali i predmeti mogu se staviti na tržište samo ako:

- su podesni i efikasni za namijenjenu svrhu;
- zadovoljavaju opće zahtjeve navedene u članu 5. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10);
- zadovoljavaju posebne zahtjeve navedene u članu 6. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10);
- zadovoljavaju zahtjeve za označavanje navedene u članu 8. stav (1) tačka e) Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10);
- zadovoljavaju zahtjeve za sastav navedene u dijelu dva ovog pravilnika;
- zadovoljavaju zahtjeve za deklariranje i usklađivanje iz Trećeg i Četvrtog dijela ovog pravilnika.

DIO DRUGI - SASTAV

POGLAVLJE I. LISTA ODOBRENIH SUPSTANCI

Član 4.

(Lista supstanci koje se mogu koristiti u aktivnim i inteligentnim komponentama)

- Samo supstance koje su uključene u Listu odobrenih supstanci mogu se koristiti u komponentama aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta.
- Kao izuzetak od stava (1) ovog člana, sljedeće supstance mogu se koristiti u komponentama aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta bez obzira da li su uključene u Listu odobrenih supstanci:
 - oslobodene aktivne supstance, ako poštuju uslove navedene u članu 9. ovog pravilnika;
 - supstance koje spadaju pod odredbe drugih važećih propisa iz oblasti hrane, koje se dodaju ili su uključene u aktivne materijale i predmete tehnikama kao što su kalemljenje ili imobilizacija da bi imale tehnološki efekat u hrani, ako poštuju uslove navedene u članu 9. ovog pravilnika.
 - supstance koje se koriste u komponentama koje nisu u direktnom kontaktu s hranom ili okruženjem oko hrane i

odvojene su od hrane funkcionalnom barijerom, ako poštuju uslove navedene u članu 10. ovog pravilnika i ako ne spadaju ni u jednu od sljedećih kategorija:

- supstance klasificirane kao "*mutagene*", "*kancerogene*" ili "*toksične za reprodukciju*" u skladu s posebnim propisima o klasifikaciji, obilježavanju i pakovanju supstanci.
- supstance koje su namjerno napravljene na veličinu čestice i koje prikazuju funkcionalne fizičke i hemijske osobine koje se značajno razlikuju od onih kod većih razmjera.

Član 5.

(Uslovi za uključivanje supstanci na Listu odobrenih supstanci)

Da bi bile uključene na Listu odobrenih supstanci, supstance koje čine komponente aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta moraju poštovati zahtjeve člana 5. i, gdje je to primjenjivo, člana 6. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10).

Član 6.

(Sadržaj Liste odobrenih supstanci)

Lista odobrenih supstanci sadrži:

- identitet supstanci;
- funkciju supstanci;
- referentni broj;
- ako je to neophodno, uslove za korištenje supstance ili komponente;
- ako je to neophodno, ograničenja i/ili specifikacije za korištenje supstanci;
- ako je to neophodno, uslove za korištenje materijala ili predmeta kojem se dodaje supstanca ili u koju je uključena.

Član 7.

(Lista odobrenih supstanci)

- Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine Listu odobrenih supstanci.
- U skladu s članom 12. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), Naučni odbor dužan je da prati nova naučna mišljenja i saznanja i da odmah po objavljivanju Liste odobrenih supstanci u zemljama Evropske unije Agenciji preporuči izmjenu zakonodavstva.
- U skladu sa stavom (1) ovog člana, Agencija je dužna u roku od šest mjeseci od zaprimanja preporuke navedene u stavu (2) ovog člana predložiti Listu odobrenih supstanci.
- Za dodavanje novih supstanci na Listu odobrenih supstanci primjenjuje se procedura navedena u st. (1) i (2) ovog člana.

POGLAVLJE II. USLOVI ZA KORIŠTENJE SUPSTANCI KOJE NISU UKLJUČENE U LISTU ODOBRENIH SUPSTANCI

Član 8.

(Supstance navedene u članu 4. stav (2) tač. a) i b))

- Oslobodene aktivne supstance, kako je to navedeno u članu 4. stav (2) tačka a) ovog pravilnika i supstance dodate ili uključene tehnikama kao što je kalemljenje ili imobilizacija, kako je to navedeno u članu 4. stav (2) tačka b) ovog pravilnika, mogu se koristiti uz puno poštivanje važećih odredbi drugih propisa primjenjivih na hranu i poštivanja odredbi Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), i kada je to primjenljivo, mjera za provođenje.
- Količina oslobodene aktivne supstance neće biti uključena u vrijednost ukupnog izmjereneog kretanja, u slučajevima gdje je ukupno ograničenje kretanja određeno posebnim propisom za materijale koji su u kontaktu s hranom u koji je uključena komponenta.

- (3) Ne dovodeći u pitanje član 6. st. (1) i (4) Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), količina oslobođene aktivne supstance može prelaziti posebna ograničenja određena za tu supstancu u posebnim propisima o materijalima koji su u kontaktu s hranom u koju je uključena komponenta, pod uslovom da se poštuju odredbe odgovarajućih propisa iz oblasti hrane.

Član 9.

(Supstance navedene u članu 4. stav (2) tačka c))

- (1) Migracija supstanci u hranu iz komponenti koje nisu u direktnom kontaktu s hranom ili okruženjem oko hrane, kako je to navedeno u članu 4. stav (2) tačka c) ovog pravilnika, ne smije prelaziti 0,01 mg/kg, mjereno sa statističkom sigurnosti metodom analize u skladu s posebnim propisima o službenoj kontroli iz oblasti hrane.
- (2) Ograničenje iz stava (1) ovog člana uvijek je izraženo kao koncentracija u hrani. Primjenjuje se na grupu supstanci, ako su one strukturalno i toksikološki povezane, posebno na izomere ili supstance sa istom relevantnom funkcionalnom grupom i uključuje mogući odlazni transfer.

DIO TREĆI - DEKLARIRANJE

Član 10.

(Deklariranje)

- (1) Kako bi se potrošačima omogućilo da prepoznaju nejestive dijelove, aktivni i inteligentni materijali i predmeti ili njihovi dijelovi bit će označeni, kad god se oni mogu smatrati jestivim:
- riječima "NE JESTI"; i
 - uvijek gdje je to tehnički moguće, simbolom datim u Aneksu I, koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (2) Podaci koji se zahtijevaju u stavu (1) ovog člana moraju biti vidljivi, čitljivi i neizbrisivi, odštampani fontom slova od najmanje 3 mm i ispunjavati zahtjeve navedene u čl. 8. i 9. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10).
- (3) Oslobođene aktivne supstance smatrat će se sastojcima hrane sa značenjem datim u članu 16. stav (1) Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08) i bit će predmet odredbi tog pravilnika.

DIO ČETVRTI - USKLAĐENOST

Član 11.

(Izjava o usklađenosti)

- (1) U fazi stavljanja na tržište, osim faze maloprodaje, aktivni i inteligentni materijali i predmeti, bez obzira da li su u kontaktu s hranom ili ne, ili komponente namijenjene za proizvodnju ovih materijala i predmeta ili supstanci namijenjenih za proizvodnju tih komponenti bit će praćeni pismenom izjavom o usklađenosti u skladu s članom 10. Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10).
- (2) Izjavu iz stava (1) ovog člana izdaje proizvođač ili uvoznik koji je registriran u Bosni i Hercegovini i sadrži podatke navedene u Aneksu II., koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 12.

(Dodatna dokumentacija)

- (1) Odgovarajuća dokumentacija kojom se dokazuje usklađenost aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta kao i komponenti namijenjenih za proizvodnju tih materijala i predmeta je, na zahtjev, dostupna nadležnim organima.
- (2) Ta dokumentacija sadrži podatke o podobnosti i efikasnosti aktivnih ili inteligentnih materijala ili predmeta, uslova i rezultata testiranja ili kalkulacija ili drugih analiza, kao i dokaze o sigurnosti ili mišljenje koje potvrđuje usklađenost.

DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.

(Prijelazne odredbe)

Svi aktivni i inteligentni materijali i predmeti označeni u skladu s članom 6. stav (6) Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), koji se nalaze na zalihama a koji su stavljeni na tržište prije dana primjene člana 10 st. (1) i (2) ovog pravilnika, mogu se utrošiti do isteka zaliha.

Član 14.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

Službene kontrole i inspeksijski nadzor nad primjenom ovog pravilnika provodit će se na način kako je to propisano važećim propisima.

Član 15.

(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Član 3. tačka e) i član 4. ovog pravilnika primjenjivat će se od datuma primjene Liste odobrenih supstanci. Do tog datuma, i ne dovodeći u pitanje zahtjeve navedene u članu 6. stav (2) Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), i čl. 8. i 9. ovog pravilnika, primjenjivat će se odredbe propisa koji su na snazi a u vezi su sa sastavom aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta.
- (2) Član 3. tačka f), član 10. st. (1) i (2) i Dio četiri ovog pravilnika primjenjivat će se nakon 10 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika. Do tog datuma, i ne dovodeći u pitanje zahtjeve navedene u članu 6. st. (6) i (7) Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10), i člana 10. stav (3) ovog pravilnika, odredbe propisa koji su na snazi a u vezi su sa označavanjem i izjavom o usklađenosti za aktivne i inteligentne materijale i predmete i dalje će se primjenjivati.
- (3) Do datuma primjene Liste odobrenih supstanci, oslobođene aktivne supstance koristit će se u skladu s odgovarajućim propisima iz oblasti hrane, i poštivat će odredbe Pravilnika o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10).

Član 16.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH"

VM broj 39/11

24. februara 2011. godine
Sarajevo

Predsjedavajući

Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.

ANEKS I.

SIMBOL

ANEKS II.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI

- (1) Izjava o usklađenosti iz člana 11. ovog pravilnika mora sadržavati sljedeće podatke:
- identitet i adresu preduzeća koje izdaje izjavu o usklađenosti;
 - identitet i adresu preduzeća koje proizvodi ili uvozi aktivne i inteligentne materijale i predmete, ili komponente namijenjene za proizvodnju tih materijala ili predmeta, ili supstance namijenjene za proizvodnju komponenti;
 - identitet aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta ili komponenti namijenjenih za proizvodnju tih materijala ili predmeta, ili supstance namijenjene za proizvodnju komponenti;
 - datum izjave;
 - potvrda da aktivni ili inteligentni materijal zadovoljava relevantne zahtjeve iz ovog pravilnika i Pravilnika o

- materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom ("Službeni glasnik BiH", broj 42/10);
- f) adekvatne podatke vezane za supstance koje čine komponente, za koje su na snazi ograničenja u skladu s odredbama drugih propisa iz oblasti hrane, kao i ime i količinu supstanci koje oslobađa aktivna komponenta, da bi se dozvolilo lokalnim firmama ili preduzećima da osiguraju poštivanje ovih ograničenja;
 - g) adekvatne podatke o podobnosti i efikasnosti aktivnog ili inteligentnog materijala ili predmeta;
 - h) Specifikacije o korištenju komponenti, kao što su:

- 1) grupa ili grupe materijala i predmeta kojima komponenta može biti dodata ili u njih uključena;
 - 2) uslovi za korištenje neophodni za postizanje planiranog efekta;
- i) Specifikacije o korištenju materijala ili predmeta, kao što su:
 - 1) vrsta ili vrste hrane s kojima se namjerava staviti u kontakt;
 - 2) vrijeme i temperatura obrade i čuvanja u kontaktu s hranom;
 - 3) omjer površine hrane za kontakt prema zapremini, koji se koristi da se ustanovi saglasnost materijala ili predmeta;
 - j) kada se koristi funkcionalna barijera, potvrda da aktivni ili inteligentni materijal ili predmet odgovara članu 9. ovog pravilnika.
- (2) Pismena izjava o usklađenosti mora omogućiti jednostavnu identifikaciju aktivnih i inteligentnih materijala i predmeta ili komponente ili supstance za koju je izdata i mora biti obnovljena kada značajne izmjene u proizvodnji dovedu do promjena u migraciji ili kada novi naučni podaci budu dostupni.
-